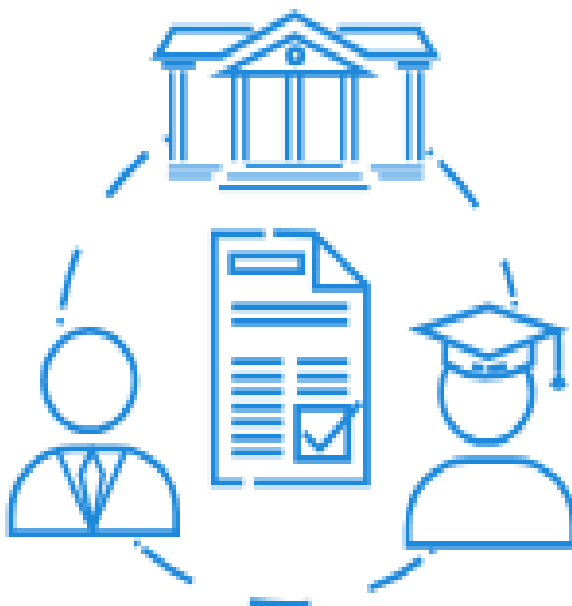


ПЕРЕДДИПЛОМНА ПРАКТИКА

*Програма і методичні рекомендації
для студентів спеціальності 014.10 «Середня освіта (Технології)»*



ПЕРЕДДИПЛОМНА ПРАКТИКА

*Програма і методичні рекомендації
для студентів спеціальності 014.10 «Середня освіта (Технології)»*

*Затверджено на засіданні кафедри
технологічної та професійної освіти
і декоративного мистецтва.
Протокол № 1 від 28.08.2024*

Переддипломна практика : програма і методичні рекомендації для студентів спеціальності 014.10 «Середня освіта (Технології)» / уклад.: І.В. Андрощук, І.П. Андрощук, І.І. Герніченко. Хмельницький : ХНУ, 2024. 14 с.

Укладачі: Андрощук І.В., д-р пед. наук, проф.
Андрощук І.П., д-р пед. наук, проф.;
Герніченко І.І., к. пед. наук, доц.

Відповідальний
за випуск: Андрощук І. В., д-р пед. наук, проф., завідувач кафедри

ВСТУП

Переддипломна практика є обов'язковим компонентом освітньо-професійної програми підготовки студентів другого (магістерського) рівня вищої освіти і має на меті набуття студентом загальних і спеціальних компетентностей та програмних результатів навчання, пов'язаних з проведенням наукових досліджень, оформленням отриманих результатів. Переддипломна практика є заключною ланкою практичної підготовки, яка забезпечує збір та опрацювання матеріалів, проведення дослідження під час написання кваліфікаційної роботи. У ході цієї практики збирається практичний матеріал; апробуються напрацювання здобувача вищої освіти в межах виконання індивідуального завдання за затвердженою темою кваліфікаційної роботи.

Реалізація завдань переддипломної практики здобувачами другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 014.10 «Середня освіта (Технології)» забезпечує формування таких компетентностей та програмних результатів навчання [1]:

Інтегральну компетентність: Здатність розв'язувати складні задачі або проблеми в галузі освіти, що передбачає здійснення інновацій та/або проведення педагогічних досліджень і характеризується невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

ЗК01. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК04. Здатність виявляти та вирішувати проблеми у сфері професійної діяльності, бути критичним і самокритичним.

ЗК05. Здатність генерувати нові ідеї (креативність) та приймати обґрунтовані рішення.

ЗК07. Здатність здійснювати науково-педагогічні дослідження, прогнозувати та презентувати їх результати.

Фахові компетентності спеціальності:

ФК01. Здатність до поглиблення знань і розуміння предметної області та професійної діяльності.

ФК03. Здатність здійснювати моніторинг власної педагогічної діяльності і визначати потреби, перспективи та наявні ресурси для професійного розвитку впродовж життя.

Компетентності за предметною спеціальністю 014.10 Середня освіта (Технології):

ПК01. Здатність до розуміння функції та тенденцій розвитку технологічної освіти, цілей, змісту та структури освітніх програм різних рівнів.

ПК04. Здатність застосовувати ефективні педагогічні методики й освітні технології для забезпечення якості технологічної освіти та її оцінки.

ПК05. Здатність сприймати інновації в галузі технології та висвітлювати їхню суть у процесі реалізації технологічної освіти.

ПК06. Здатність розв'язувати спеціалізовані задачі технологічної освіти, пов'язаних із застосуванням цифрових, комп'ютерних та інформаційних технологій проектування, конструювання і моделювання, вибором матеріалів, виконанням необхідних розрахунків та оцінок.

ПК07. Здатність до комплексного планування, організації та здійснення освітніх, творчих, науково-дослідних проєктів, підготовки аналітичної звітної документації, презентацій, портфоліо.

Програмні результати навчання:

ПРН01. Демонструє вміння застосовувати знання з психології, педагогіки, фундаментальних і прикладних наук (відповідно до предметної спеціальності) у практичних ситуаціях здійснення освітньої діяльності, поглиблює знання з предметної області.

ПРН04. Формулює наявні проблеми у сфері освітньої діяльності, демонструє навички їх критичного аналізу, генерує нові ідеї, аргументує можливі шляхи їх вирішення та критично оцінює їх спроможність.

ПРН06. Визначає і характеризує основні принципи, закони та методики науково-педагогічних досліджень; описує апарат науково-педагогічного дослідження, демонструє навички презентації результатів науково-педагогічного дослідження.

ПРН11. Демонструє уміння забезпечувати конструктивну та безпечну взаємодію з учасниками освітнього процесу.

ПРН14. Демонструє дотримання культури академічної доброчесності у власній діяльності та демонструє вміння формувати її в учнів.

Таким чином, переддипломна практика є важливою компонентою освітнього процесу, в ході якої, з однієї сторони, здійснюється безпосереднє поєднання та реалізація теоретичних знань, що отримують здобувачі вищої освіти на заняттях, з практичною діяльністю магістрантів в якості педагогів. З іншої сторони, переддипломна практика формує дослідницькі навички, здатність до самостійного пошуку й вирішення педагогічних проблем з метою підвищення ефективності освітнього процесу на уроках технологій у закладах загальної середньої освіти.

Організація переддипломної практики студентів здійснюється відповідно до Положення про практичну підготовку здобувачів вищої освіти в Хмельницькому національному університеті [2].

1 МЕТА І ЗАВДАННЯ ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ ПРАКТИКИ

Мета переддипломної практики – підготовка здобувачів до виконання випускної кваліфікаційної роботи, формування та розвиток у них здатності розв’язувати складні задачі і проблеми у сфері середньої освіти за предметною спеціальністю «Технології», що передбачає поглиблене осмислення професійної проблеми, практичного застосування теоретичних знань, методів самостійного дослідження для вирішення конкретних завдань щодо вдосконалення освітнього процесу з технологій у закладах загальної середньої освіти.

Завдання переддипломної практики:

- 1) узагальнення й систематизація професійних знань, які розкривають теоретичні основи та практичні питання технологічної освіти у закладах загальної середньої освіти;
- 2) удосконалення умінь відбирати, аналізувати, узагальнювати, систематизувати та обробляти інформацію;
- 3) удосконалення умінь виокремлювати проблеми освітнього процесу на уроках технологій у закладах загальної середньої освіти і обґрунтовувати конкретні пропозиції щодо їх вирішення;
- 4) закріплення умінь визначати і використовувати причинно-наслідкові зв’язки процесів та явищ у сфері технологічної освіти;
- 5) удосконалення умінь використовувати методи дослідження для вирішення конкретних завдань щодо вдосконалення освітнього процесу на уроках технологій у закладах загальної середньої освіти.

2 ЗМІСТ ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ ПРАКТИКИ

Зміст переддипломної практики чітко узгоджується із завданнями написання кваліфікаційної роботи здобувачами вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти, що навчаються за спеціальністю 014.10 «Середня освіта (Технології)».

Для формування загальних та фахових) компетентностей спеціальності та досягнення програмних результатів навчання, зазначених в освітньо-професійній програмі [1], програмою практики передбачено такі види діяльності здобувачів вищої освіти:

- аналіз чинних нормативних документів в галузі загальної середньої освіти, відповідно до теми кваліфікаційної роботи;
- вивчення питань організації освітнього процесу на уроках технологій в закладі освіти, основних напрямів його роботи;

- аналіз змісту і видів навчально-методичної документації, з врахуванням теми кваліфікаційної роботи;
- відвідування уроків досвідчених педагогів та їх аналіз в контексті теми кваліфікаційної роботи (при необхідності);
- визначення проблем в контексті теми кваліфікаційної роботи (проведення анкетування, спостереження, опитування учнів закладу загальної середньої освіти та вчителів технологій) та обґрунтування потенційних напрямів їх вирішення;
- обґрунтування теоретичних положень для підвищення якості освітнього процесу в контексті теми кваліфікаційної роботи;
- апробація навчально-методичних розробок, які забезпечують вирішення виокремлених проблем в контексті теми кваліфікаційної роботи;
- проведення науково-дослідної роботи в межах виконання кваліфікаційної роботи;
- укладання звітної документації з переддипломної практики.

3 ОРГАНІЗАЦІЯ І КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ ПРАКТИКИ

Переддипломна практика проводиться на базі закладів загальної середньої освіти, які забезпечують виконання програми практики. Здобувачі вищої освіти можуть, за погодженням з кафедрою та керівником від кафедри, обирати самостійно базу практики. У цьому випадку здобувач вищої освіти має написати заяву і надати лист-погодження з закладу освіти, де він буде проходити практику.

Напередодні переддипломної практики проводяться установчі збори, на яких керівники від кафедри ознайомлюють здобувачів вищої освіти із метою, завданнями, змістом, формою організації, порядком проходження практики і вимогами до складання звіту та оцінювання результатів практики, а по завершенню – підсумкові збори, на яких проходить захист звітності і оцінювання результатів проходження переддипломної практики. В контексті теми кваліфікаційної роботи на установчих зборах кожен здобувач вищої освіти отримує у керівника від кафедри рекомендації щодо реалізації завдань переддипломної практики з врахуванням теми кваліфікаційної роботи.

Календарний план проходження переддипломної практики наведено в таблиці 1.

Таблиця 1 – Календарний план проходження переддипломної практики

Термін проходження практики	Зміст роботи здобувача вищої освіти
Початковий етап перший тиждень	– знайомство з закладом освіти, групою, керівником від бази практики; – вивчення особливостей організації освітнього процесу; – складання здобувачем вищої освіти індивідуального плану роботи з врахуванням завдань кваліфікаційної роботи і його затвердження керівником від кафедри; – аналіз нормативних документів, навчально-методичної документації в контексті реалізації завдань кваліфікаційної роботи; – відвідування та аналізи уроків досвідчених педагогів (при необхідності)
Основний етап (другий – третій тижні)	– збір та опрацювання матеріалу з проблеми кваліфікаційної роботи; – аналіз досвіду роботи закладу освіти в контексті проблеми кваліфікаційної роботи; – вивчення сучасного стану проблеми в контексті проблеми кваліфікаційної роботи (розроблення анкет та проведення анкетування); – обґрунтування теоретичних положень для підвищення якості освітнього процесу в контексті теми кваліфікаційної роботи; – розроблення здобувачем вищої освіти навчально-методичних матеріалів для підвищення якості освітнього процесу в контексті теми кваліфікаційної роботи; – апробація здобувачем вищої освіти навчально-методичних матеріалів для підвищення якості освітнього процесу в контексті теми кваліфікаційної роботи; – консультації з керівниками від кафедри та бази практики;
Підсумковий етап (третій тиждень)	– завершення апробації здобувачем вищої освіти навчально-методичних матеріалів для підвищення якості освітнього процесу в контексті теми кваліфікаційної роботи; – самоаналіз і самооцінювання результатів виконання завдань переддипломної практики; – підведення підсумків практики; – оцінювання керівником від бази практики досягнутих результатів навчання; – написання характеристики на здобувача вищої освіти керівником від бази практики; – оформлення і здача звіту з практики керівнику від кафедри; – підготовка до публічного захисту на підсумкових зборах

4 ЗВІТНІСТЬ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ ПРОХОДЖЕННЯ ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ ПРАКТИКИ

Після завершення переддипломної практики здобувач вищої освіти має подати на кафедру такі документи: 1) звіт; 2) щоденник практики 3) характеристику на здобувача вищої освіти від керівника бази практики.

Звіт містить:

- титульний аркуш (додаток А), завірений підписом директора навчального закладу і печаткою;
- характеристика на здобувача вищої освіти від бази практики;
- щоденник практики
- зміст;
- вступ
- обґрунтування теми кваліфікаційної роботи, науковий апарат та методи дослідження;
- результати аналізу нормативних документів, навчально-методичної документації закладу освіти в контексті теми кваліфікаційної роботи;
- навчально-методичні розробки, які було апробовано під час переддипломної практики;
- результати апробації/експертного оцінювання навчально-методичних розробок (анкети та результати анкетування, що проводилося з метою вивчення наявних проблем в контексті теми кваліфікаційної роботи (зразок анкети наведено в додатку Б));
- висновки (самоаналіз результатів переддипломної практики)
- перелік джерел посилань.

Звітність з педагогічної практики необхідно здати керівникові від кафедри для ознайомлення не пізніше трьох днів після завершення практики.

Щоденник практики є офіційним документом, який містить інформацію про вид практики, терміни проходження практики здобувачем вищої освіти та назву закладу освіти, в якому вона відбудеться. Усі данні завірені деканом факультету та скріплені печаткою. В щоденнику зазначається день прибуття здобувача вищої освіти на базу практики та дата завершення переддипломної практики, що засвідчує керівник закладу освіти підписом і печаткою.

Крім цього в щоденнику містяться: календарний графік проходження практики і робочі записи здобувача вищої освіти, відгуки керівників від бази практики та від кафедри про результати проходження практики здобувачем вищої освіти. Відгук керівника від бази практики та оцінювання роботи здобувача під час практики підписується та скріплюється печаткою закладу освіти.

Характеристика на здобувача вищої освіти видається адміністрацією закладу освіти. В ній аналізується робота здобувача у закладі освіти під час проходження переддипломної практики, оцінюються його готовність до

майбутньої педагогічної діяльності та професійно важливі якості особистості. Характеристика завіряється печаткою закладу освіти.

Загальний обсяг звіту не повинен перевищувати 40 друкованих аркушів формату А4 [3]. Вимоги до оформлення літературних джерел подані у [4].

5 ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ ПРАКТИКИ

Оцінювання академічних досягнень здобувача вищої освіти здійснюється відповідно до «Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ». При поточному оцінюванні виконаної здобувачем роботи з кожної структурної одиниці і отриманих ним результатів викладач виставляє йому певну кількість балів із призначених робочою програмою для цього виду роботи. При цьому кожна структурна одиниця (робота) може бути зарахована, якщо здобувач набрав не менше 60 відсотків (мінімальний рівень для позитивної оцінки) від максимально можливої суми балів, призначеної структурній одиниці.

Будь-які форми порушення академічної доброчесності не допускаються та не толеруються.

Оцінка за переддипломну практику виставляється здобувачу вищої освіти на підсумкових зборах, де він перед комісією у складі не менше трьох викладачів представляє звіт і результати проходження переддипломної практики. За умови виконання усіх завдань за результатами проходження переддипломної практики, встановлених її Робочою програмою, позитивну підсумкову оцінку здобувач може отримати, якщо за результатами виконання всіх видів робіт набере від 60 до 100 балів (табл. 5.1).

Таблиця 5.1. – Структурування видів робіт з переддипломної практики і оцінювання результатів навчання студентів

Якість виконання завдань переддипломної практики й представлення матеріалів у звіті	Доповідь і презентація під час захисту	Відповіді на запитання під час захисту	Оцінка керівника		Семестровий контроль	Разом
			Від кафедри	Бази практики	Диф. залік	Сума балів
Кількість балів за кожний вид навчальної роботи (мінімум-максимум)						
30 – 50	18 – 30	6 – 10	3 – 5	3 – 5		60 – 100

Критерії оцінювання результатів проходження практики

Критерії оцінювання якості виконання завдань переддипломної практики визначаються особливостями завдань, які виконують студенти. Це може бути розроблення анкет та опрацювання результатів анкетування, аналіз нормативних документів й навчально-методичної документації, розроблення навчально-методичних розробок та ін.

Оцінювання *анкет та результатів анкетування/ експертного оцінювання* відбувається на основі критеріїв: спрямованість змісту розроблених анкет на визначення наявних проблем в контексті теми кваліфікаційної роботи та орієнтовних напрямів їх вирішення; дотримання структури анкети; структурованість та системність представлення результатів анкетування з використанням діаграм та узагальнених таблиць; чіткість у формулюванні висновків за результатами анкетування.

Результати аналізу нормативних документів, навчально-методичної документації оцінюються за такими критеріями: повнота охоплення нормативних документів, навчально-методичної документації; чіткість висновків за результатами аналізу з відображенням позиції здобувача вищої освіти.

Оцінювання *навчально-методичних розробок* здійснюється за наступними критеріями: відповідність вимогам до структури й оформлення навчально-методичної розробки; відповідність змісту сучасним потребам в сфері середньої освіти за предметною спеціальністю «Технології»; врахування запитів практики; спрямованість на підвищення ефективності освітнього процесу у закладах загальної середньої освіти.

Оформлення звіту оцінюється за критеріями: дотримання рекомендованої структури документа та його повнота; базування на чинних нормативних та методичних документах в галузі вищої освіти, логічність викладу тексту з дотриманням вимог стандартів університету СОУ 207.01:2017 [3] та СОУ 207.02:2017 [4], наявність щоденника практики та відгуку керівника, конструктивність сформульованих висновків та пропозицій.

Захист результатів практики оцінюється за критеріями: зміст та логічність виступу, форма презентації (візуалізації) результатів практики, чіткість та повнота відповідей на запитання членів комісії, практична значущість пропозицій здобувача щодо удосконалення освітнього процесу, активність під час практики та участь у поточних заходах закладу освіти.

Якщо програма практики не виконана здобувачем вищої освіти з поважної причини, то деканат встановлює йому індивідуальний графік її проходження.

Отриманий здобувачем бал за результатами проходження і захисту переддипломної практики виставляється в електронному журналі обліку успішності здобувачів вищої освіти і відповідно до накопиченої суми балів визначається оцінка за інституційною шкалою та шкалою ЄКТС (див. таблицю

Співвідношення...), яка заноситься в екзаменаційну відомість, а також до Індивідуального навчального плану здобувача вищої освіти.

Таблиця 5.2 – Оцінювання навчальних досягнень студента
за вітчизняною шкалою та шкалою ЄКТС

Оцінка ЄКТС	Рейтингова шкала балів	Інституційна шкала (Опис рівня досягнення здобувачем вищої освіти запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни)	
		Залік	Іспит/диференційований залік
A	90-100	Зараховано	Відмінно/Excellent – високий рівень досягнення запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни, що свідчить про безумовну готовність здобувача до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
B	83-89		Добре/Good – середній (максимально достатній) рівень досягнення запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни та готовності до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
C	73-82		Задовільно/Satisfactory – Наявні мінімально достатні для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом результати навчання з навчальної дисципліни
D	66-72		
E	60-65		
FX	40-59	Незараховано	Незадовільно/Fail – Низка запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни відсутня. Рівень набутих результатів навчання є недостатнім для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
F	0-39		Незадовільно/Fail – Результати навчання відсутні

ПЕРЕЛІК ДЖЕРЕЛ ПОСИЛАННЯ

1. Освітньо-професійна програма «Середня освіта. Технології та інформатика» [Електронне видання]. – Режим доступу: <https://khmnu.edu.ua/wp-content/uploads/op/m/014-tn-2023.pdf>.

2. Положення про практичну підготовку здобувачів вищої освіти в Хмельницькому національному університеті [Електронне видання]. – Режим доступу: <https://khmnu.edu.ua/wp-content/uploads/normatyvni-dokumenty/polozhennya/pro-praktychnu-pidgotovku.pdf>.

3. Текстові документи. Загальні вимоги СОУ 207.01:2017 / Ю. М. Бойко, Г. В. Красильникова, Л. І. Першина, Т. Ф. Косянчук. – 2-ге вид., виправлене. – Хмельницький : ХНУ, 2018. – 45 с.

4. Бібліографічний запис. Загальні вимоги та правила складання СОУ 207.02:2017 / Ю. М. Бойко, Л. І. Першина. – Хмельницький : ХНУ, 2017. – 37 с.

ДОДАТКИ

ДОДАТОК А ФОРМА ОФОРМЛЕННЯ ТИТУЛЬНОГО АРКУША ЗВІТУ

Хмельницький національний університет
Гуманітарно-педагогічний факультет
Кафедра технологічної та професійної освіти і декоративного мистецтва

ЗВІТ
з переддипломної практики
База практики _____
Назва закладу освіти

ПІСЦОТНТ 000000.00.00.00

Галузь знань – 01 «Освіта/Педагогіка»
Спеціальність – 014 «Середня освіта» (за спеціалізаціями)
Спеціалізація – 014.10 «Технології»
Освітня програма – «Середня освіта. Технології, інформатика»
Рівень вищої освіти _____

Студент(ка) – 2 курсу, група _____, _____
Шифр Підпис Ім'я, прізвище

Керівник від кафедри

Ім'я, прізвище, посада, науковий ступінь

Підпис

Керівник від бази практики

Ім'я, прізвище, посада, науковий ступінь

Підпис

Керівник навчального закладу

Ім'я, прізвище, посада, науковий ступінь

Підпис

МП

Кількість балів _____
Оцінка за шкалою:
національною _____/ЄКТС _____

Члени комісії:

_____	_____
Підпис, дата	Ім'я, прізвище
_____	_____
Підпис, дата	Ім'я, прізвище
_____	_____
Підпис, дата	Ім'я, прізвище

Хмельницький 202__

ДОДАТОК Б

ПРИКЛАД СКЛАДАННЯ АНКЕТИ

АНКЕТА

опитування здобувачів ЗЗСО

щодо використання засобів візуалізації на уроках технологій

Шановні учні! Просимо вас дати відверті відповіді на питання щодо використання засобів візуалізації на уроках технологій. Ваші відповіді будуть використані для підвищення ефективності уроків технологій засобами візуалізації. Опитування анонімне, результати будуть використані в узагальненому вигляді.

Клас _____

Низка питань (7–10 питань), *наприклад*:

1. Які засоби візуалізації на уроках технологій сприятимуть кращому сприйманню Вами навчального матеріалу? (можливі декілька варіантів відповідей)

- 1.1. Інтелект-карти.
- 1.2. Фрейми.
- 1.3. Конспект-схеми.
- 1.4. Блок-схеми.
2. ...

Дякуємо за співпрацю!